

Erasmus+ KA1 Felnőttoktatási mobilitási pályázat

(Pályázati szám: 14/KA1AE/433)

Készítette: Farkas Katalin

A GALE - The Global Alliance for LGBT Education – szervezet által tartott „*Sexual Diversity in Schools*” kombinált képzés beszámolója

Helyszín: Sitges, Spanyolország

Időpont: 2015. Július 13-17.

A képzés általános értékelése:

A képzést megelőzően folyamatos, kétoldalú egyeztetések történtek e-mailben a képzés részleteit illetően. A képzés magas színvonalon, a végleges képzéstervvel megegyező módon zajlott, erre biztosíték volt a GALE szervezet 10 éves története, a képzés vezetőjének, a GALE igazgatójának, Peter Dankmeijernek felkészültsége, jó szociális és kommunikációs képességei, aki (nem) mellesleg az EduDivers holland oktatási szakértő központ vezetője is, mely a kormánnyal, iskolai támogatói szervezetekkel és magukkal az iskolákkal is együttműködésében van megfelelő, homofóbia és diszkrimináció ellenes oktatási irányelvek kialakítására.

Személyes és szervezeti céljaimnak, így a holland jó gyakorlatokkal való megismerkedésnek, az önkéntes érzékenyítés során használható technikák elsajátításának, a néha nemcsak ránézésre kilátástalan magyar iskolai helyzet „alulról kezdeményezett”, a civilszervezetek és tanári, vezetői kar bevonásával elindított megváltoztatásának, illetve a tanultak szervezeten belüli továbbadásának teljes mértékben megfelelt a képzés.

A képzés **első napja** a SOGI- (Sexual Orientation and Gender Identity) fóbia iskolai szinten való feltérképezésére fókuszált, és természetesen megismerkedtünk az előzőleg még nem ismert résztvevőkkel, de voltak ismerős arcok a korábbi rigai képzésről is. Meghatároztuk a képzés keretébe illeszthető egyéni- és szervezeti szintű elvárásokat, igényeket, és az együttműködés kommunikációs szabályait.

Egy interaktív helyzetből kiindulva megvizsgáltuk a szociális kirekesztés folyamatát a sztereotipizálás, negatív attitűdökön és diszkrimináción keresztül az erőszakig, és ebből következően nemi identitás és szexuális orientáció potenciálisan főbiakeltő eseteinek hatását. Egy nemi sokféleség kvíz kitöltésével kitűnt, hogy szervezetünk tagjai és egyéb LMBTQ civil szervezeti résztvevők nagyrészt tisztában vannak a nemi identitások és orientációk fogalmaival (ez picit vontatottá is tette a képzés bizonyos részeit számunkra, de pl. a tanár résztvevőknek ezek az információk láthatóan hasznosak voltak.)

Hasznosnak, iskolai LMBTQ érzékenyítésen mindenképp hasznosíthatónak találtam egy 40 kérdéses - eltúlzott sztereotípiákból álló - kérdéssort „bemelegítőnek”, feszültségoldónak; ezzel alaposan meg is lehet ismerni a másikat, vagy a saját, sztereotípiákról alkotott nézeteinket a kitarulkozás veszélye nélkül.

A második nap első felében saját céljainkat és módszereinket vizsgáltuk meg a szexuális sokféleség oktatásáról, továbbá azt, hogy hogyan befolyásolja neveltetésünk, heteronormatív „mutatóink” az oktatási céljainkat. Érdekes kiscsoportos, páros beszélgetések alakultak ki.

A nap második felében az előzőekre alapozva brainstorming után konkrét célokat fogalmaztunk meg a saját oktatási módszereinkre a főbiák eloszlatását céljából. A kurzus vezetője felhívta a figyelmünket az oktatás során kitűzött céljaink megfelelő (szakmai) meghatározására, és ennek módszereire, majd konkrét példák segítségével néztük meg, hogy milyen módszerek alkalmasak adott célcsoportunk és szakmai célunk eléréséhez, és melyek nem.

A harmadik nap az interaktív oktatási technikák jegyében telt. Dramatikus és szimulációs játékok, a különböző kérdéstípusok válfajaival, a tükrözés, kikérdezés és a „degaying” módszer használatával ismerkedhettünk meg az LMBTQ érzékenyítés során. Számomra nagyon érdekes volt, hogy az érzékenyítés során milyen figyelemfelkeltő „triggereket” lehet alkalmazni, pl. rövid filmek bemutatását a diákoknak, melyet követően a film és egyéni reflexióik megvitatásra kerülnek, majd ebből kiindulva lehet alakítani az érzékenyítés további pontjait. A kurzusvezetőnk rengeteg módszert, feladatot és szerepjátékot osztott meg velünk, melyeket kronologikusan, egy érzékenyítés/képzés során bevethetünk.

A negyedik nap során megvizsgáltuk, milyen módszerekkel lehet szervezeti és attitűdbeli változást elérni az iskoláknál, melyekkel mindenféle megkülönböztetés, így az LMBTQ emberek

megkülönböztetése, is megakadályozható, s így a biztonságos iskolai légkör megteremthető. Megismerkedtünk a holland tapasztalatokkal, jó gyakorlatokkal, az iskolai állapotokat felmérő kutatási módokkal, illetve a résztvevők is beszámoltak országaikban, szervezetükben vagy iskolájukban tapasztalt gyakorlatokról, esetekről. (Meg kellett állapítanunk, hogy a magyar helyzet a maga lehetőségeivel távol áll a holland, vagy akár a német gyakorlattól. Bár kérdés, hogy ez a helyzet mennyiben múlik tanári, osztályfőnöki, vagy igazgatói attitűdön, félelmeken, vagy nagyrészt „felülről” kéne megreformálni a rendszert.)

Az ötödik napon részletekbe menően vizsgáltuk a holland szervezet legjobb gyakorlatait a biztonságos iskolai légkör megteremtésében, melyben mint az LMBTQ aktivisták anti-diszkrimációs érzékenyítő tevékenységei, mind az iskolák szervezeti háttére fontos tényezők, és leginkább együttműködésben valósulhatnak meg. Megismerkedtünk a GEEC-mátrixszal, mely mozaikszó az iskola céljait, az ehhez megfelelő iskolai légkört, a diákok és tanárok oktatását és a diákok szociális-lelki gondozását foglalja magában a biztonságos iskolai légkör megteremtésére. A GALE szervezet ezzel a mátrixszal javasolja felmérni az iskolák jelenlegi helyzetét és céljait, továbbá megismereteni az igazgatókat és tanárokat a jól működő iskolai szabályok proszociális viselkedést előmozdító módjaival és a szexuális sokféleség működésével.

Utómunka:

A képzést követően online kérdőíves módszerrel vizsgáltuk országos szinten középiskolás fiatalok különböző kisebbségi csoportokhoz – menekültekhez, cigányokhoz, leszbikus nőkhöz és meleg férfiakhoz - való attitűdjeit a GALE szervezet által is javasolt kérdőíves módok felhasználásával, illetve saját kiegészítésekkel is. Sajnos a minta kis elemszáma okán csak tendenciózus következtetéseket tehattünk, de érdekes volt a menekültekkel szembeni látványos elutasítás, mely a cigányok, a leszbikusok és a melegek elutasítását is meghaladta (az utóbbi két csoport elutasítása nem is volt olyan kiugró, mint amilyenre számítottunk).

Összességében elégedett vagyok a képzéssel, örültem, hogy része lehettem a szervezeti társaimmal együttműködésben, egyéni fejlődésemet szolgálta több szempontból is.